

Het dorp van mijn jeugd.

Het dorp van mijn jeugd is een oude bekende. Alleen, wanneer ik er op bezoek ga, kent het dorp mij niet meer.

Ik heb het al heel lang geleden verlaten, ik ben er een vreemde geworden.

Het dorp van mijn jeugd is een veenkolonie op de grens van Drenthe en Overijssel.

Het is ontstaan als een dorp van doodarme arbeiders.

Ze groeven het kanaal en 'staken' miljoenen broodjes turf uit de kletsnatte veengrond. De veenkolonie werd een dorp met honderden hectares landbouwgrond.

Daar kwamen rijke Groningse boeren op af. Ze verbouwden honderden hectares aardappelen, stichtten een aardappelmeelfabriek, verdienden tonnen en vervuilden er de grond, de lucht en het water.

Het dorp stonk naar verrotte aardappels en in het kanaal dreven vissen met de witte buik naar boven. Je viste ze zo met een schepnet uit het water.

Ik loop langs het kanaal en blijf hier en daar staan om te zien wat er in de afgelopen 40 jaar van het dorp is geworden.

Ik ken het hier als mijn broekzak. Echt, ik kan bij elk huis en bij elke boerderij zeggen welke mensen er woonden, of ze gereformeerd, hervormd, arm of rijk waren.

Ik weet dat, want 1. als jongen van het Postkantoor (mijn vader was kantoorhouder van de PTT) ging ik geregeld met de postbestellers mee en kwam ik deur aan deur 2. mijn moeder nam de huis-aan- huiscollectes voor een liefdadige doelen aan en liet mij die collectes doen.

Ik leerde het verschil tussen de boeren en de arbeiders.

De boeren waren rijk. Ze hadden grote boerderijen, dikke BMW's en dure landbouwmachines, telefoon, antiek meubilair en televisie.

Nee, ze hadden niks over voor Bartimeus. Ze deden de deur zo snel mogelijk dicht. Ze hadden het druk.

Ik kwam er wel eens, ik had boerenkinderen in de klas.

Boerenkinderen hadden het duurste speelgoed, maar daar mocht ik niet aankomen. Ze hadden rijpaarden, maar daar mocht een ander niet op. Ze hadden televisie, maar ik mocht niet een keer komen kijken. Dat vond hun moeder niet goed.

Bij de arbeiders stond de deur altijd wijd open. Daar kon je gewoon naar binnen lopen, dan kreeg je wat te drinken en natuurlijk gaven ze wat voor de blinden van Bartimeus. Ze hadden zand op de vloer, ze hadden vodden aan het lijf, maar ze zochten het hele huis af voor wat geld voor de blinden. Op een regenachtige dag gaven ze me een oude regenjas mee. 'Niet nat worden jongen!. En kom je nog eens spelen met onze Jan?'

‘Wat ben je liever, rijk of arm?’

‘Rijk natuurlijk. Net zo rijk als Oom Dagobert. Die zwemt in het geld!’

‘Ik weet het niet. Rijk? Het lijkt me niks. De hele dag in m’n eentje op een berg geld zitten en iedereen buiten de deur houden? Nee! Ik ben liever Donald Duck, ik doe Donald Duck na...Met een bolle wang en met de vinger in m’n mond. Ruggg.glll! Pugggll!’

Mijn moeder was ook niet te spreken over de boeren die niks gaven aan de collectes. ‘Niks gegeven?!’ zei ze. ‘Ze hebben genoeg, dan kun je toch wel iets weggeven?’

Zelf was ze niet zo

Ze ging op bezoek bij de zieken en nam groenten en bloemen uit onze tuin voor ze mee.

Ze gaf alles weg. Toen haar fiets gestolen was, zei ze: ‘Die dief heeft die fiets misschien wel nodig, denk je niet? En wij hebben nog 4 fietsen in de schuur staan!’

Mijn vader was van de CHU, de christelijk historische unie, die later opgegaan is in het CDA.

Waarom zijn wij niet van de Partij van de Arbeid?

Omdat we geen arbeiders zijn.

Maar je kunt toch voor de arbeiders zijn, zonder dat je zelf arbeider bent?

Dat deed Jezus toch ook?

Ja, dat kon en ja, Jezus was voor de arbeiders. Maar hij niet.

Toen ik naar de hbs in de stad ging, raakte ik vervreemd van de arbeiders en het dorp van mijn jeugd.

Ik ging op hockey, ik ging naar zomerkampen, ik naar een internationaal werkkamp, ik ging in Amsterdam studeren.

Ik werkte af en toe in de Aardappelmeelfabriek, maar dat was om geld te verdienen voor een reis naar Spanje.

Ik werd lid van de Partij van de Arbeid, ik ging bij Nieuw Links.

Alleen, bij Nieuw Links maakten we ons niet druk om de armoede en het milieu. We maakten ons druk om de opkomst van het neofascisme in Duitsland en om de kolonisatie van Nederlands-Indië.

Ik liet het dorp van mijn jeugd alleen. Ik heb al 50 jaar niks van mij laten horen!

‘U ziet er goed uit’, zeg ik tegen het dorp. ‘Ik zie geen dikke BMW’s en eindeloze aardappelvelden en er drijven geen dode vissen in het kanaal. Het dorp kijkt me nog steeds vreemd aan, maar dan ineens gaat hem een lichtje op.

‘Nu herken ik je!’ zegt hij, ‘Jij bent die jongen van het postkantoor, die z’n moeder helpt bij de collectes voor Bartimeus en die Donald Duck kan nadoen!’

